SZEGEDI HIRADÓ.

37-ik szám. **Vasárnap, május 12-én 1861.** **Harmadik évfolyam.**

Megjelenik:
Hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői iroda:
Buzatér, Sziráky-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:
Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési föltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitetve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:
Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr.
Bélyegdíj minden egyes beigtatásért 30 ujkr.
A nyilttérben a háromhasábos petitsor igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetmények Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez czímezendők.

A képviselőház elnöke a ház nevében mélyen megszomorodott szivvel jelenti

SZÉKI GRÓF TELEKI LÁSZLÓ,

sz.-abonyi kerületi 1848. és 1861-ik országgyülési képviselőjének

a hon jó- és balsorsban egyiránt hű fiának,

a haza és a képviselőház nagy veszteségére folyó hó 8-dik napján hajnalban történt gyászos kimultát.

A koporsó ünnepélyes bezárása folyó 10-kén délutáni 4 órakor a nemzeti muzeum előcsarnokában megtörténvén, a boldogult hűlt tetemei onnan Szirákra a családi sírboltba fognak szállíttatni.

Pest, május 8-kán 1861.

Nemzeti létünk sarkalatos föltételei.

VI.

Vajjon örvendetes jelnek tartsuk-e, hogy napjainkban nem ritkaság gúnyszót hallani a „visszatekintgető“, t. i. a történelmi alapokat tekintetbe vevő előrehaladás ellen, és hogy a római hitregékből ismert jánus-fő, mely eddig a multak ismeretével bölcsen előrelátást jelentött, már gyakran a kétes érzület s ingatag jellem ábrázolásaul alkalmaztatik ste.?

Szavakkal s eszmékkel lehet ugyan enyelgést üzni, s nagyon is kedélyes mulatság tárgyaul szolgálhat, ki a tréfát szerfölött komolyan veszi: de a gondolkodó elmék itélete nem csupán szavakból következtet; hanem a nyilatkozatok forrását kutatja, s a mennyiben lehetségös, fenékig vizsgál minden megfejthetőt.

Nem is éppen nehéz a könnyüszövetű vérmesek veséibe látni. Ugyanis azoknak a hullámzó habzó érzelmeknek nem igen természetök medrekbe szorulni; többnyire túlárjoungnak a tartózkodás martjain. — Habár legsürübben hangoztatja is a hivalkodó szellem azt, amivel nem bir: mégis elég érthetöen, söt annál inkább kiolvasható belöle az, ami benne van.

Számos jelenség tanúsítja utóbbi éveinkben azon érzelem fölbuzdultát, mely — mint Vörösmarty mondá a Liszt Ferenchöz irt gyönyörü költeményében — „a hűség szép emlékezetével csügg a multon és jövöt teremt“: ámde azon mértékhöz viszonyítva, melyet nemzeti föladatunk a körülményekhöz képest szab elénk, bizony kellő törekvéseinknek nem csekély hiányosságát tapasztaljuk még.

Csak egykét példát érintünk.

Mi volt természetösebb, mint azt hinnünk, hogy ama szellemnagyoknak, kiknek emlékeit megünnepelni buzdított a magasztosabb lelkesülés, nyomban sietendünk egyszersmind nagyértékü szellemi hagyományaikat dicsöitett nevökhöz valóban méltó kiállítással örökítni s ezáltal öket minél szélösebb körben szertehatókul fölelevenítni, hogy munkáik úgy megnyerőbb alakba összeállítva kellöleg megfeleljenek ama kérdésekre, melyeket számtalan eddig még nem tájékozott egyén tétovázó bámészkodással intézött sokunkhoz: hogy vajjon ki s mi volt hát sajátlag e vagy ama dicsöitött férfiu, s mily fontos oknál fogva történik neki ama tisztölet?

Nem legszebb-e, ha ily kérdésre magok az illetök felelhetnek, s ha mi egyszerüen az ő halhatatlan müveikre mutathatunk: ime itt az óriás lélek, maga tudatja, ki s mi volt légyen, mi ő különösen nekünk s miért ünnepeljük nevét!

Ilyetén módja a megtisztelésnek bizonyára a tudományos világ elött is hathatósabbá teendheté nagyaink iránt mutatott kegyeletünket, és idön s téren át nyilvánuló emlékkel hódol.

Azonban midön a szellemi ereklyék buzgó tisztelöi nyugtalan ohajtással várják p. egy Teleky József „Hunyadiak kora“ cimü nagy müvének befejeztetését, — melyhöz, mint mondva volt, minden intézködés meg van téve, — egy Kazinczy Ferenc és az egyetlen nagy Széchenyi összes müveinek méltó diszü kiadatását, továbbá nemzeti irodalmunk történelmének a minden részröl nyilatkozó s figyelemre méltó igényekhöz képesti kidolgozását; midön a tudományszakok mindegyikére alkalmas kézi és tankönyvek elöállitását, irodalmi multunkról hitelösen számoló könyvészeti tájékozásokat és szellemi birtokunk mibenléte iránt kellöleg eligazitó számadolásokat ste. föben járó dolgokat várt és joggal remélhetött is a tudományvágy; — mert hisz a politikai térröl leszorítva csupán a társadalmi és föleg irodalmi mezöre volt utalva szellemi tevékönységünk; — midön tehát ennyi ösztön és indoknál fogva annyi dicsszerző eredményt ohajtott s várt a lángolóbb honfiszív, az öntudatosabb elme: mit nyertünk az irodalom majdnem megszámlálhatlanná szaporodott „napszámosainak“ seregétöl? — Tudományos munkásságunknak egy pár szakbeli nehány valódi böcsü termékét tisztes kivételképp tekintve keletközni láttuk azt a tömérdek vers- és novella-tengert, mely majdnem elfulasztással fenyegeté gyarapodni indult olvasó közönségünket, melyek szerzöi többnyire a „haza“ nevében kérék „pártoltatásukat“, a „haza oltáráról“ kivánták napszámuk díját; mert hisz, ugy hivék, ök annak hü szolgái, a „nemzeti boldogulás“ elömozditói stb.

Igy lön, hogy a szellemérlelő nagyobbszerü müvek háttérbe szorulni kénytelenültek, hogy a valóban céltudatos törekvés nem igen férhetött illetékös hatásköréhez.

Melyik részre esik már a vádnak nagyobb súlya: nem nehéz fölfedezni. Azonban a helyesen puhatolgató elemzés az okok számtalan elágazásait leli föl. Csak legyen türelmünk azoknak kellő megfontolására.

Ebböl ugyan még nem következik egyenest, hogy a multak iránt föltetszöleg hütlenekké lettünk volna; hisz akárhány divatiró sohajtoztatá az ösi dicsöség utáni vágyat: de hogy tulajdonképp érzelmeink a multaktól mégis nem inkább szakadoztak-e, semmint hogy azokhoz igazán tapadoztak volna, azt sok mélyebben rejlő tényadatból lehet megfejtenünk. Hogy az ifju érzelmek, melyek határtalanul szerteáradozni eröködtek, még a multak pöngetése dacára s akaratlanul is nagyánt elfajulni segiték a nemzeti szellemet: arra elég bő tanúság hangosan szól.

Anélkül, hogy a jó szándéknak csak parányi morzsáját is méltatlanul rosszalni, vagy a nemes buzgalomnak csak egy lépését is félreérteni akarnók, igaz hivatású jeleseink itéleteire utalunk, melyek annál inkább erösitik állitásunkat, minél kevesbbé lönek figyelembe véve: mert, mint látjuk, a legalaposabb tiltakozások dacára is folyton szaporodik a legjobb vetemény kárára burjánzó dudva. S ily sarjadásnak majdnem gátolhatlan gyarapulata mellett mily aratás várható: annak megfejtéséhöz nem igen kell salamoni bölcseség.

Karcsanyéki G.

A vizi- és száraz malmok elönyös átalakitásáról.

(A „Gazdasági Lapok“ után.)

A „Gazdasági Lapok“ m. évi december havi egyik számában egy fölhivást olvastam, a magyarországi vizi- és szárazmalmok átalakitásának szükségességéröl azon hozzátétellel, hogy a müismerök e részbeni tapasztalataikat s javitási terveiket bocsássák a nyilvánosság s közvélemény birálata alá.

Magyarország vizi- s szárazmalmai ez idö szerinti szerkezetének hiányait, s az azokkal karöltve járó tetemes károsodásokat rég idötöl fogva figyelemmel kisértem; és az e részbeni javitás szükségességének érzete erkölcsileg kényszeritett arra: hogy egy fölállitandó malom-gépészeti uj rendszer fölött gondolkozzam, s a müvelt külföld e téreni elöhaladását tanulmányozzam.

Megismerkedtem Rogen ur örlömalmának szabadalmazott rendszerével, melyet Frankhonban több molnár sikerrel használ.

Tanulmányoztam Pontzelett ur vizi-malom rendszerét; különösen az alól csapó kerekekre nézve, ahol hajlott lapátokat alkalmaz az egyenesek helyett, hogy a mozgatásra ugró lökés helyett, zsinórmentes nyomás alkalmaztathassék. Az e terv szerinti épités Volf urnak sikerült Dantzigban, s a rendszer kedvezö haladásnak örvend.

A müvelt külföld a malomszerkezet javitásban óriási elömenetelt tett; fájdalom, hazánk e részben eddigelé igen keveset haladt elöre; pedig eléggé égető a szükség arra, hogy a célszerü javitásokkal ne késedelmezzünk.

A Sajó, Bódva, Hernád s Ipoly vidékén a malmok mostani szerkezete mellett, a viz fölfogásából származott kiöntésekkel a gazdasági iparnak az évröl évre szélesbedö gátak föntartása, azok áttörésének gyakori kijavitása, az innen származó örlési megakadás a közjövedelemnek mennyire szolgál kárára, nem fejtegetem, azt az illetök eléggé tudják saját tapasztalásukból.

Az eddigi hátrányos hazai malomszerkezet körüli hosszas gondolkozásom, kisérleteim oda vezettek: hogy az eröt sebességgel párositanom sikerült, ha nem egészben is, de annyira, hogy az eszmém szerinti malomépitési rendszer mellett jelentékeny eröt vagyok képes meggazdálkodni.

Jelesül az alól csapó malmoknál, rendszerem szerint a mostaninál $1/5$ rész, a felül csapó malmoknál $1/3$ rész erö elég, a száraz malmoknál ott, ahol eddig 4 ló szükségeltetett, csak egy lovat használok; az örlö követ a jelenlegi nagy fogas kerék helyére tévén, a liszthází egészen nélkülözöm, a géprészek egy kamarába alkalmaztatnak, ahová a molnár egy ajtócskán juthat be; az eddigi nagy fogas kerék egészen fölöslegessé vált, s a ló a nagy fogas kerektöl megmentett szabad téren akadály nélkül teheti járását.

A fönkitett általam használandó erö mellett 48″ átmérőjü örlö kövem egy elsö perc alatt 286 fordulatot tesz, és igy óránként 17,160 fordulattal,

$12^4/_7$ lábnyi körut haladással, összesen $215{,}725^5/_7$ folyó lábnyi utat végezve, egy köböl gabna megörléséröl óránként biztosit.

Rendszerem nem költséges, csekély vizeröre lévén szükségem, nem csak oda jutottam, hogy a Sajó, Bódva, Hernád és Ipoly vidékén sok elpusztult, s az eddigi költséges gátak föl nem tarthatása miatt elhagyott malmokat ujból jutányosan mozgásba hozhatom, hanem malmomra erösebb forrásvizeket is alkalmazhatok, melyeknek különben honunk böven van birtokában, csakhogy eddig használatlanul hevertek.

Rendszerem alapeszméje egyéb gépeknél is elönyösen alkalmazható, különösen a cséplögépeknél merek a sikerért jótállani.

Gépem müszerkezetét körül nem irhatom, azt saját titkomul tartom föl; de az épiteni ohajtó tulajdonos uraságokkal az épitkezésre vállalkozni bármikor is kész vagyok, s a fönkitett erö meggazdálkodási arányért és sikerért jótállok.

A fönebbieken fölül még egy más kisérletet is tettem: kisérleteimre használt 22″ átméröjü, 8″ magas kövemet ugyanis kukoricaliszt örlésnél, ami nehezebb a gabnaörlésnél, hólterövel megkisértettem a karfát (Kurbel) vizirányos állásából a függölegesbe változtatni, mely $^1/_4$ rész utat $7^1/_4$ font teherrel végzett az eddig használatban levö kézimalom szerkezetnél, ugyan a fönebbi követ az emlitett módon átalakitva 45 font holt erövel hajtattam az emlitett $^1/_4$ rész uton át. Igy rendszerem szerint $37^3/_4$ fonttal kevesebb teher végezte a kimért utat.

Szabó János,
ácsmester.

Tárogató.

Helybeli ujdonságok.

— (Teleki-gyász.) Nem tolmácsolni, csak megközelitöleg ecsetelni akarjuk a fájdalmat, melyet városunk négy nap óta érez. Az elsö hir a megrázó, a leverö elnémita mindenkit. A bizonytalanság, a hir költötte aggodalom, a részletek hiánya baljóslatu rémekként emelkedtek a fölzúditott kedélyekben. A városi tanács együtt volt tagjai, a hirtöl nyugtalanul hullámzó néptömeg szótlan tekintének egymásra: mig végre a közgyász a városházi torony komoly ércnyelvén búsan zúgá át a csendes léget. Eltüntek a több helyen állandóan kifüggesztett nemzeti zászlók; s másnap a halál fekete árnya lengett a diadalmas háromszin helyett. A gyászöltönyök lelkes hölgyeink ugy, mint férfiaink közös fájdalmát hirdeték egyaránt. De meghatóbb a szívek gyásza, mely az arcokon oly beszélöleg tükrözik. Hallottunk egyszerü öszbeborult polgárokat a fájdalom kétségbeesö hangján könyes szemekkel kérdést emelni a gondviseléshez e már negyedik gyászos csapásért; hallottunk nyilatkozatokat, melyek történetünk lapjára méltók volnának e város érzelme tanuságaul: de nem kisértjük meg hosszabban ecsetelni a mély, a mérhetlen fájdalmat, mely naponkint megujul a városházi gyászharang bús megszólalására. Intézkedett hazafiui keblü hatóságunk, hogy f. hó 12-én városunk is leróhassa nyilvánosan az elhunyt nagy hazafi iránt érzülete tartozását, miröl jövö számunkban részletesen meg fogunk emlékezni.

— A mai nap tartandó gyászisteni-tiszteletre következö jelentéssel hivatik föl városunk összes népe: „A magyar nemzetet ujabb, kipótolhatlan veszteség érte: gróf Teleki László meghalt! E néhány szó kifejezi a keserü fájdalmat, mely alatt minden igaz hazafi keble megrendült. Alulirt ismerve Szeged népének a tántorithatlan hazafi iránti kegyeletes érzelmét, hazafiui kötelességének tartja a dicsöültért a szegedi helvét hitvallásuak által a sétányon f. hó 12-én délelötti 10 órakor tartandó gyászisteni-tiszteletre a városi alkotmányos tisztviselökart, a képviselö testületet, a helybeli kaszinó-, kereskedelmi, ipar- s egyéb egyleteket, valamint Szegednek összes népét tisztelettel meghivni. Kelt Szegeden, 1861. május 10-én. Osztrovszky, polgármester.“

† A humorisztikus irmodoráról ismeretes Keméndy Nándorunk egy idö óta elhallgatott, okát azonban csak most tudtuk meg: — egy nagy élcen törte eszét: megnösül. Ma délután 5 órakor vezeti oltárhoz a nevelési pályán is közméltánylatban álló Drucker Mária kisasszonyt. Mondanunk sem kell, hogy ez számos barátai és tisztelöi jelenlétében fog végbemenni, kik velünk együtt öszintén kivánják, hogy barátunk hasonló élceket ne csináljon, s ezen egy, késö korig a legvidámabb kedélyben tartsa öt élte párjával.

— (Időjárásunk.) Ugy látszik az időjárásban is, valamint az eseményekben ez idén a szélsöségek igen megközelitik egymást. Midön e sorokat irjuk, a derült felhötlen égen a legragyogóbban süt a nap. A légömlés délnyugati, nem tikkasztó ugyan, de a hévmérö mégis + 19 fokon áll, ide értve, hogy a hévmérö szabad helyen éjszaki árnyékban van. Egybevetve a három nappal elöbb közlött + 4 foknyi legkisebb hévmérsékkel a mai legnagyobb höfokot, a különbség nagysága valóban szembetünö.

—k— A szegedi iparossegéd-egylet részére történt következö adakozások jelentetnek, melyek részint ujabbi, részint már elöbbi aláirás nyomán beadattak, de még közölve nem voltak: Szeller Lörinc 1 frt, Bója Gergely 1 frt, Politzer Lajos 1 frt, Politzer Salamon 4 frt, Sajtos Ferenc 1 frt, Kovács János orgonás 3 frt, Bárány Ignác tanár 2 frt, László Pál 1 frt, László Mihály 1 frt, Eigner Antal segédje 50 kr, késes céhtestület 5 frt, késes legények 1 frt 50 kr, Varga István késes 2 frt, Vékes Ferenc tanácsos 1 frt, Vitkovszky tanár 3 frt, Kovács Imre 2 frt, Dáspek Alajos 50 kr, Kaufman Rudolf 1 frt 50 kr, Deutsch József 60 kr, Mikula György 2 frt, összesen 34 frt 60 kr. Horth bádogos adott egy lámpát üveggel együtt; Szokolovics Józs. VIII. oszt. tanuló egy kötet könyvet, Kovács János orgonás pedig 9 db könyvet ajándékozott. Mindezen szives adományért fogadják a lelkes adakozók az egyesület hálás köszönetét.

—k— Miután Dugonics munkáinak uj kiadása részvéthiány miatt lehetlenné vált, és a szoborbizottmány célja valósitására más utat kénytelen választani: alulirott tisztelettel fölkéri az elöfizetö honfiakat, hogy pénzükröl mielöbb rendelkezzenek, a honi lapok t. szerkesztöit pedig, hogy e sorokat átvenni sziveskedjenek. Schröck Ferenc, a Dugonics-szoborbizottmány elnöke. — E kérelem közölve volt már a „Szegedi Hiradó“ 26. számában april 4-én; de a fövárosi lapok figyelmét, ugy látszik, mindeddig kikerülte. Kéretnek tehát ujolag a t. fövárosi szerkesztö urak, ne csekélyjék e becsületbeli dolgot lapjaikban érinteni, hisz ez irodalmi érdekeinkbe vág, melyek iránt közönyösek csak nagy kárunkkal lehetünk.

— Tisztelettel tudatjuk szives olvasóinkkal, hogy lapunk megjelenési ideje jövöre szerdán és szombaton leend.

Hazai tudósitások.

Gróf TELEKI LÁSZLÓ halála.

Utóbbi számunk homlokán közlött távirati gyászos tudósitás kiegészitéseül hazafiui kegyelettel közöljük a részint magánuton, részint hirlapokból vett szomoru adatokat: F. hó 8-án jókor reggel kezdett terjengeni a hir az iszonyu csapásról, mely a nagy honfi váratlan halála által hazánk szent ügyét érte. De a közönség csak a képviselöházi elnök ajkiról hangzó szomoru szavak után bizonyosodott meg a szörnyü valóságról. Tiz óra után a Teleki-ház elötti tért megdöbbent néptömeg lepte el, s különböző adatok jártak szájról szájra a nem is álmodott fájó eseményröl. Tény, hogy néhány nap óta túlizgatottnak találák öt. Az este több jó emberétöl szokatlan érzékenységgel búcsuzott el. A városi fökapitány, Thaisz Elek ur jelenlétében a nagy halottnak szobája fényiratilag fölvétetett.

Ekkor még minden érintetlen és változtatás nélkül állott a szobában. Teleki László, nyilt szemekkel és ajkakkal hanyatt feküdt a földön, majdnem párvonalosan az ágy mellett; ingben, azonban nadrágban, lábain harisnyák. Jobb keze hüvelykét csipöjén tartá, bal keze szive alatt félig nyitva kiálló mutató ujjal, pisztolya lábainál. A szivén kiömlött vérnek a test baloldalán, a földön is voltak láthatók nyomai. A fölbontott ágy mutatja, hogy ugy, mint félig levetközve vala, már benne feküdt, s onnét ismét fölkelt, mert papucsait benhagyá. Éjjeli szekrénye nyitva állt, a rajta ott álló tartóból a gyertya kiégett, mellette félig égett szivar. Az asztalon thea-készület állt, s a findzsa csak félig ürittetett ki. E mellett nyitva állt a gróf kis pisztolyszekrénye, melyben az elsütöttnek párja töltetlenül volt. A golyó a hátgerincben fönakadt. A gróf rokonai, kiknek lakosztálya közt szobája vala, éjfél elött 11 órakor betekintvén szobájába, öt még dolgozó-asztalánál látták, de többé nem akarák háborgatni. Habár 7-én rendkivüli nyugtalanságának számos jeleit adta, s idegessége, melyet gyakori fájdalmas gyomorgörcse igen élesitett, egy idö óta igen magasra volt fokozva, mindamellett ily végzetes szándokról senkinek sejtelme nem volt. A lövést nem is hallotta senki, s igy történt, hogy 8-án reggeli félnyolc óráig, amidön legénye szobájába belépett, a szerencsétlenség a szeretö vérrokonok elött sem lehetett tudva. A hullánál a budapesti honvédek testülete, — a halottas ház kapujában a fiatalság állt tiszteletörséget. A nép, szemmel látható nagy keservében is nyugodt méltósággal viselé magát. A közlekedés sehol nem akadályozva. Ellenben a nemzeti szinház, Molnár budai szintársulata a sajogva érzett nagy nemzeti gyász folytán zárva állának; a hirdetett hangversenyek pedig a jövö hétre vannak halasztva. A nagy halott május 9- és 10-én délutánig gyászravatalon volt kitéve közszemlére a nemzeti muzeum csarnokában. — A temetési gyászszertartás f. hó 10-én, mint a programmban kitüzve volt, pontban 4 órakor, a Teleki nemzetség és vérrokonság nagyszámu tagjainak megjelenése után kezdödött. Elsöben Ghyczy Kálmán, az alsóház elnöke tartott igen diszes emlékbeszédet a nemzet halottja fölött, kiemelvén annak fényes tulajdonságait és érdemeit, valamint a veszteséget is és csapást, melyet e váratlan halál a küzdelem közepette okozott. — Azután Török Pál, református szuperintendens tartott rövid, de hathatós egyházi gyászbeszédet, melynek különösen a nemzetséghez szóló része igen meginditá a közönséget. A nagyszerü gyászesetre készült ima, s az elhunyt emlékének megáldása után a gyászmenet megindult, s a megszámlálhatlan népességü sorfalak között ismét számos ezerre menö gyászkiséret vonult át a kiszabott rendben s oly hosszu sorban, hogy a gyászmenet eleje már a fél órányi távol sorompónál járt, midön a gyászkocsi számtalan kard és szövétnek kiséretében, a nemzeti és gyászlobogók elölvitele mellett a muzeum udvarából kiindult. Minden megyéböl és rendezett városból, hová csak távirda utján a hióbposta kellö idöben megérkezett, fényes küldöttségek jelentek meg; — a budapesti politikai hatóságok, intézetek és társulatok pedig egyetemes testületekben jelentek meg. Különös hatást tett a menet azon része, melyet saját gyászlobogója alatt az abonyi választókerület nagyszámu küldöttsége képezett, — megadva a végtisztességet korán elhunyt nagy képviselöjének. A sorompóhoz érve, — b. Eötvös József („Magyarország“ szerint) következöleg búcsuzott el a drága halottól: „Oly férfiu koporsójánál állunk, ki egész életét a hazának szentelte, kinek halála bármikor is fájdalmat okozott volna, s kinek halála most annál súlyosbban érint bennünket, mert uj veszélyek fenyegetik a hazát, midön oly férfiakra, mint Teleki volt, nagy szükség van. Szavakban nem nyilatkozhatik a fájdalom, mely a nemzet lelkét halála miatt megszállta. A gyászkiséret nagysága és a gyászzászlók sokasága fejezik ki e fájdalmat. Ennek kifejezésére egyes ember ajka ugyis képtelen. A kevés szó, mit a drága halotthoz intéz, a képviselö testület nevében történik: Dicsö társ, mond, átfutottad a nehéz pályát, melyen téged egy érzés lelkesitett: a honszeretet, egy eszme vezérlett a szabadság; e pályát te dicsön futottad meg, elviselve ez érzés minden kinját, áldozva érte mindent s eröt küzdelmidben ez eszméböl meritve. Pihenj békével tieid között, a nemzet áldása lesz szemfedöd. Kimulásod nagy hézagott idézett elö sorainkban, mi téged nélkülözni fogunk azon küzdelmeink között, melyek reánk várnak. És ha Isten segitségével kivivhatjuk hazánk azon jogos állását, hova te ezt emelni akartad, miért véredet is szivesen ontottad volna, dicsö társunk, nem fogunk megfelejtkezni nevedröl s küzdelmeidröl, koszorút teendünk szobrodra, koszorút, mely nemcsak a küzdöt, ki jelen van, hanem a küzdésben elvérzettet is megilleti.“ A temetés 7 órakor végzödött.

— Sz.-László-társulat. — Pest, máj. 5. A magyar nemzet politikai érettsége fényes győzelmet vivott ki. — A fövárosi közönség ma bebizonyitotta, hogy politikai szenvedélyek közepette sem marad korszerü sociális kérdések és vállalatok iránt közönyös. — Kitünt ez azon örvendetesen meglepö meleg részvétböl, mely a Szent-László-társulat üdvös eszméje iránt a népesség minden rétegében nyilatkozott, hogy e társulatnak a mai napon, a központi papnövelde egyik nagy teremében megtartott alakitó gyülésére oly nevezetes számmal megjelent. Ezen alakitó gyüles fénypontját képezték Lonovics József érsek ö excja s mélt. Danielik János püspök uraknak az ülést megnyitó s az elméket mélyen megható beszédeik, egyikben a társulat célja fejtetvén meg világosan, s a szent cél vonzó erejével, a másikban kimutattatván, hogy nem lehet oly nehézség vagy akadály, mely e társulatnak remélt és óhajtott sikerü kifejlését s elterjedését gátolhassa. E két jeles beszéd elmondása után Lonovics József ö excja, a jelenvoltak egyértelmü helyeslése mellett a közgyülést megalakultnak jelenté ki s m. Danielik János püspök urat az ügy, Hopf János cimz. kanonok urat pedig a toll ideiglenes vezetésére fölhiván, legelsöben is az alapszabályok tervezetét kivánta fölolvastatni, melyeknek első szakasza a társulat célját a következö körülirással fejezi ki: „A Szent-László-társulat célja: a szükölködö keleti keresztényeknek, s ezek közt kivált az ezen tájakon letelepedett magyaroknak nevelö, oktató, és egyéb jótékony intézetek fölállitása- és föntartására segitséget nyujtani; nevezetesebb hazai vállalatokat, müépitkezéseket, intézeteket gyámolitni, s a katholikus világegyház községeinek födözéséhez járulni.“ — E hármas hazafiui s vallásos szent cél honszerte bizonyosan mindenütt ugyanezon osztatlan helyeslésben részesülend, mint a közgyülésen fogadtatott, annál is inkább, minthogy az alapszabályok szerint a legszükebb sorsu katholikusnak is mód és alkalom nyujtatik e társulatba belépni, s annak dicsö keresztény eszméjét és céljait, a magyar katholikus egyház méltóságához s ösi jótékony hirnevéhez méltóan elömozditani. — Ugyanis a 2-dik §. szerint: „A Sz.-László-társulat tagja lehet a magyar szent korona területén lakó minden katholikus, kor- és nem-különbség nélkül, ki magát kötelezi, hogy a társulat fönebb elöadott céljára hónaponkint 6, s igy évenkint 72 o. é. krt fizetend.“ Az alapszabályok pontonkint fölolvastatván s helyeseltetvén, még csak a 9 dik szakaszra nézve történt azon kiegészités, hogy a társulat szervezetének azon szelleméhez képest, mely szerint a világi hiveknek az egyháziakkal egyenlö befolyás engedtetik, — alelnök is kettö legyen, t. i. egyházi és világi. A társulat szervezetének

tehát meg levén állapitva, a gyülés a központi organumok megválasztására lön fölszólitva, — s a jelenvoltak egyszivvel lélekkel nm. Lonovics érsek s m. gr. Károlyi István urakat kiálták ki állandó társulati elnököknek. Az alelnökök, titkárok és központi valasztmányi tagok választása az egypár hét mulva folytatólag tartandó közgyülésre halasztatott, hol a választás végett hármas kijelölés mellett választólvek fognak kiosztatni. Ez alkalommal azonban ideiglenesen a pénztár vezetésére a Sz.-István-társulat érdemes ügyvivője, t. Hindy Iván, ellenörködő számvevőnek t. Vezerle János urak kérettek föl. Végre mélt. Danielik János püspök ur indítványba hozá, miszerint a ma megállapított alapszabályok az egyházi elüljáróságnak helybenhagyás végett terjesztessenek elő, a világi hatósággal pedig a társulati törvények értelmében köröltessenek. — Mely indítvány egyértelmü helyeslése után, a gyülés a legszivélyesb éljenzések közt, a siker legkecsegtetőbb reményével szivében — eloszlott. (P. H.)

....rt. H.-M.-Vásárhelyt Nyíry György szinigazgató mulattatja kevés számu ugyan, de válogatott társaságával a közönséget. Az eddig előadott darabok: „A fehérek", „Vén bakancsos" és „Dózsa György" valának. Szép számu közönség látogatá ez előadásokat. Ösztönül szolgáljon e pártolás a szerepek szorgalmas tanulmányozására.

— Debrecenben a ker. cs. k. pénzügyigazgatóságtól a kincstári tartozások behajtására kiküldött bizottmány f. hó 6-án megkezdte müködését. A városháztól mindennemü adó- és kincstári díjakra vonatkozó iratokat és jegyzőkönyveket, miután azoknak kiadását a bizottmány fölszólitására a város hivatalnokai megtagadták, katonák vették el erövel. A városház falán bizottmányi elnök F. K. neve alatt azon tartalmu fölhivás olvasható, hogy e f. hó 9-ig minden ember igyekezzék adó- és más kincstári tartozásait a bizottmány irodájába befizetni, máskép a kellemetlen következményeket magának tulajdonitsa.

— Vácott is megkezdetett az adóbehajtás. F. hó 7-én megjelent a behajtó bizottmány az adóhátralék behajtására. A magukkal hozott nyomtatványokat senki sem akarta fölragasztani. A hangulat átalán igen ingerült. A képviselőtestület elhatározta, hogy nem fizet, s azonnal bizottmányt nevezett ki, mely a megyei alispánt megkérdezze Pesten, mihez tartsa magát a város. (P. Ll.)

— Meghivás. — Katona József szobra Kecskemét egyik közterén f. évi május 20-án délelőtti 11 órakor fog ünnepélyesen lelepleztetni. A rendező bizottmány hazafiui bizalommal hivja meg ez ünnepélyre mindazokat, akik a nemzeti ügyek iránt érdekkel viseltetnek, nevezetesen az alkotmányos hatóságokat, közintézeteket, egyleteket, irókat, müvészeket stb. Lehető kényelmes elszállásolásról gondoskodva leend, s ezért a megjelenők jelentkezzenek a városházánál. Az ünnepély programmja annak idején szét fog osztatni. — Este a kaszinó teremében jótékony táncvigalom tartatik. Kecskeméten, máj. 7. 1861. A rendező bizottmány.

— Halljuk, hogy hazánk több vidékén a himlő mutatkozik. Figyelmeztetjük helybeli és vidéki hazánkfiait, hogy gondoskodjanak saját — és hozzátartozóik gyermekeinek védhimlöveli beoltásáról, nehogy kedves csemetéiket a himlő veszélyének tegyék ki. Pesten az orvosegyetemi épületben (hatvani-utca) május elejétől kezdve minden szombaton d. u. két órakor ingyen oltatnak be a gyermekek üde védhimlövel avagy természeti tehénhimlövel. — Vidéken az oltást a járásorvosok kezelik.

— A szerb nemzeti congressus fölirata kivonatban a következő: „A nemzeti congressus elöleges kihallgatása és annak beleegyezése nélkül kimondott Magyarországhoz való visszacsatoltatása a Vojvodinának, a szerb nemzetet mély fájdalommal s alapos aggodalmakkal tölti el jövendő nemzeti lételük iránt. Azonban Fölségednek f. évi március 5. legfelsőbb határozata által a hü szerb nemzet szivében a régi és öseitől öröklött bizalom ismét fölujult, és fölkeltetett azon reménye, mikép Fölséged legkegyelmesebben méltóztatandik dicső emlékezetü legmagasb elődei által a szerbeknek adott szabadalmakat legmagasb védelme alá venni, és azokat mostan gyakorlati érvényre emelendi. — Ezen reményre a congressus képviselőit jogositja más részről azon meggyőződés is, hogy a magyar országgyülésen összegyült polgártársaik a szerbek kivánalmait és Fölségednek a szerb nemzetet illető jóakaró szándékait pártolandják; hogy a magyarok azon tiszteletet, melyet saját jogaikra nézve igényelnek, mások jogaitól sem fogják megtagadni és igazságosak lesznek egy nemzet iránt, mely velük századok óta együtt él, mely velők egyiránt osztotta a jó és balsorsot, és mely rendkivüli érdemeket szerzett magának a közös uralkodó és a közös magyar haza irányában. — Ily érzelmekkel járultak a congressus képviselői föladatuk megoldásához és határozataik- és javaslataikban nem tértek el a szerbek hajdantól fönálló szabadalmaiktól, teljesen meggyőződve arról, hogy azt, mi e nemzet számára biztosittatott, jogosan kivánniok szabad és hogy ők nemzeti lételők legerősb biztositékait mai nap is azon föltételekben találandják, melyekben azokat elődeik keresték, midőn Fölséged államaiban letelepedtek. — Ezen szabadalmak tartalma vonatkozik a) a keleti orthodox egyház szabadságára; b) a szerbek politikai nemzeti jogaira. Csak az utóbbiaknak lehetett képezni, és képezték ezen congressus tanácskozmányainak és határozatainak tárgyát; de fönntartjuk a szerb nemzet számára, hogy a szerb egyház, iskola és alapitványokat illető jogok minden a monarchiában lakó szerbek congressusán tárgyaltassanak, és e tekintetben különös intézkedések ott tétessenek és a szükséges javaslatok Fölségednek a közönséges congressusból jobbágyilag fölterjesztessenek; miképen ez a Fölségednek a f. évi március 5. a szerb patriarkához kibocsátott legfölsőbb kéziratában az egész szerb nemzet számára föntartottnak tünik ki. A szerbek nemzetpolitikai jogai fökép a boldog emlékezetü császár és magyar király a dicső emlékü I. Lipótnak 1690. april 6., azután az 1690. augustus 21., 1691. augustus 20. és 1695. március 4. kelt diplomáiban számittatnak elő. — Ha a szerb szabadalmak szövegének értelme jól fölfogatik, ha az akkori tényezőkre és a szerbeknek az ausztriai államokbai bevándorlásának okait tekintjük, és ha ezen privilegiumokban kimondottakat divatos államstylre lefordítjuk és azokat a jelenlegi formákba öltöztetjük, ugy azokból a szerbekre nézve következő nemzetpolitikai jogok származnak: 1. Egy saját területrei jog, azaz, a magyar királyságbani saját kerület. Igy értelmezte a fönnemlitett szabadalmak szövegét az 1790-ben Temesvárott tartott szerb nemzeti congressus, midőn postulatumainak 1. fejezete 8. és 2. fejezete 1. pontjában a temesi bánátnak a szerbek részérei kiszakasztását kérelmezte. Ugyanily értelemben fogták föl az Ő Fölsége II. Lipót császár és király parancsára összeült és a postulatumok átvizsgálására kiküldött udvari vegyes bizottmányok. Végezetül ugyanily értelemben méltóztatott Fölséged is a szerb privilegiumokat legkegyelmesebben magyarázni, midőn az 1849. nov. 18. kiadott legfölsőbb pátens által a szerb vajdaság constituáltatott. — 2. Ezen szabadalmak értelméből következik továbbá a szerbek saját, az ő jellemök és szükségeiknek megfelelő belkormányzatrai jogigényük, választott vajda alatt. Erre utalnak az 1690. april 6. kelt diploma e szavai: „omnia in formam stabilem et ordinem debitum pro futuro ad votum et satisfactionem vestram redigemus." Továbbá „volumus ut sub directione et dispositione proprii Magistratus gens Rasciana perseverare valeat." Hogy ugyanigy értelmezi a szerb privilegiumot I. Lipót császár és király, bizonyitja azt a legfölsőbb határozatra 1694. május 31. kélt cs. k. udvari főhadi tanács leirata, melyben a szerb nemzetnek minden magyar megyei hatóságtóli függetlensége kimondatott. A legtagadhatatlanabb bizonyságát adja ezen magyarázatnak Fölségednek 1848. december 15-én kelt legfölsőbb határozata, melyen a szerb nemzetnek, utolsó vajdájuk Szuplikácz István megerősítése és egyszersmind belkormányzatuk és nemzeti rendezésük világos szavakban legkegyelmesebben kilátásba tétetik." — Ezek a szerbek kivánalmainak főbb pontjai, következnek azután az indokolások, melyek lényegesen csak e pontok körül forognak, ezeket adni szükségesnek nem találtuk.

— Fiumába már harmadszor érkezett fölhivás, hogy a horvát országgyülésre követeket küldjenek: azonban f. hó 6-án az egész gyülés tagadólag felelt.

Vegyes hirek.

— Bécsben azon hir kering, hogy legközelebb a pesti országgyülésnek mágnások- és képviselőkből álló küldöttsége érkezik Bécsbe, hogy a birodalmi tanácsot üdvözölje. A „P. H." erre ezen megjegyzést teszi: „Köszönjük az eszmét, de nem használjuk. Előbb a bécsi birodalmi tanács jöjjön Pestre az érettségi vizsgát magyarul letenni."

— (Reichsráth-fogdosás.) F. hó 7-én a bécsi börzén egy uri ember azon hirrel jelenik meg, hogy a horvát ortzággyülésnek itt levő küldöttségét elfogták. Amint börze-embereink lenni szoktak, azt sem kérdezték, hogy? mikép? s miért? hanem hanyathomlok szétfutnak mint a kergetett nyáj, s beszélik ismerőseiknek a nagy hirt. A creditek mármár ájuldozni kezdenek, a nordbahnok hosszu képeket vágnak, midőn egynek mégis eszébe jut kérdezni, hogy hát miért fogták el azt a küldöttséget. Senki sem tud felelni, csak azt tudják, hogy X. ur beszélte el a hirt. Most tehát csoportosan rárohannak X. urra, kérdvén tőle: hogy miért fogták el a horvát országgyülés küldöttjeit? — Hát be akarják őket zárni a Reichsráthba, mert ha haza bocsátják őket, megint nem jönnek el a gonoszok — válaszola X. ur, hallgatóinak nagy boszuságára, kik csak most vették észre, hogy „fölültek."

— (Eredeti végrendelet.) Legközelebb bizonyos Wilson György nevü angol halálozott meg a Cumberlandi grófságban; végrendeletének egyik pontja igy szól: Adok és hátrahagyok a jelenlegi chinai császárnak 90 font és 90 schillinget hálám jeleül azon előzékenységért, melyet Chinában utaztam alkalmával 1855-ben azon birodalom hivatalnokai irányomban tanusitottak. — Vajjon ezáltal más államok hivatalnokai hasonló előzékenységre fognak-e buzdíttatni? jegyzi meg egy bécsi lap.

— Egy orosz kabinet futár elfogatásáról tudósitnak a lapok, közöljük az erre vonatkozó részletes tudósitást is: „Az elfogatott neve Konstantin Alexits Pelisades, születésére nézve budai, s előbb tiszt a cs. hadseregben. Néhány évvel ezelőtt kilépvén, az orosz hadseregben vállalt szolgálatot, hol jelenleg gárda tiszti ranggal van alkalmazva. Ugy látszik azonban, hogy inkább diplomatiai, mint katonai szolgálatra alkalmazták, s különösen hiszik, hogy Ausztria déli szláv tartományában sikeresen müködött. Már a mult évben, midőn az emlitett tartományokat beutazta, magára vonta az osztrák hatóságok figyelmét. Ezuttali izgató proclamatiók becsempészésének gyanujában volt, mi nem is látszik épen valószinütlennek, mert elfogatása alkalmával két nagy csomag iratot vettek el tőle és bontottak föl, dacára annak, hogy azok orosz hivatalos pecséttel voltak lepecsételve."

— Bécsben legutóbbi tudósitások szerint, Magyarország iránt a hangulat szemlátomást javul, és hogy a centralisták fejeinek, milyenek Mühlfeld, Giskra stb. a közvélemény mindinkább hátat fordit. Ugyan e hirek nyomán a cseh párt nagy erőködéseket teszen a magyarok kibékitésére. Ezt látszik igazolni Riegernek a magyar kancellárnál minap tett látogatása is.

— Némely bécsi lap a magyarok törvényes érzületét törvényes betegségnek nevezi. Mire „Magyarország" azt jegyzi meg, hogy a törvényes még a betegségben is ezerszerte jobb a törvénytelennél.

— A „Patrie" a Reichsráthról szólván, azt jegyzi meg, hogy a képviselők arca nagyon hasonlitott az akkori hideg esős időhez. A bécsi lapoknak meg az nem tetszett, hogy az elnökök nem választattak, hanem kineveztettek. A csehek, lengyelek, ruthenek stb. pedig azon ütköztek meg, hogy mind a három elnök német.

— Az osztrák rendörminiszterium egy legközelebbi rendelete által az 1849 óta kibocsátott könyvtilalmak mind vissza vannak vonva, néhány menekült által irt olasz, lengyel, francia és német könyvet kivéve.

— Görzben a mult napok egyikén egy egyén haditörvényszékileg agyonlövetett, mivel a magyar katonákat esküszegésre csábitotta.

— F. hó 6-án a gräci távirda jelenté, hogy a trieszti postavonat a Kárston kivüli hófuvatag miatt elkésett. Hasonlólag hangzanak a legujabbi párisi tudósitások is; valamint keleti, ugy déli Franciaországban a szőlők igen sokat szenvedtek.

— Lembergi ujabb hirek szerint, a lengyel birodalmi tanácsosok a görög katholikus ünnepek miatt még mindig otthon tartózkodnak, azonban az adresse vitákra sietni fognak helyeiket elfoglalni. Az urak-házába kinevezett galliciak közöl sokan nem fogadták el a kinevezést.

— A „Bukaresti Közlöny" az egyetlen magyar lap az ország határain kivül, eddigi csekély számu előfizetés mellett meg nem állhatván, jelentése szerint megszünik.

— Omer pasát két angol és egy osztrák tiszt fogja rumeliai és bosniai hadjáratában kisérni.

— A Suez-csatorna nem jöhet létre, mint ezt f. hó 6-ki angol tudósitások jelentik. A porta nem tehet engedélyeket oly társulatok alakulására, melyek az egyiptomi terület egy részét birnák.

— Bécsben a községtanács egyik ülésén, mint a „N. Nachr." irja, az elnök ur negyvenháromszor volt kénytelen a csendet parancsoló csengetyűhöz folyamodni. S még ezután is akkora volt a zaj, hogy az ülést el kellett napolni.

— Egy ezredes röpíve a katonasághoz. Keresztkötés alatt egy szózatforma röpiratot kaptunk, melyet mint közrebocsátója, Szeberényi J. tábori ev. pap előbeszédében irja, egy magyar születésü huszár ezredes intézett saját ezredéhez. Célja a katonaságot capacitálni afelől, hogy az october 20-ki diplomában megnyughatnak, tehát ne higyjenek a külföldi bujtogatóknak. Egyébiránt az irat elég ildomos, s azon hazafisággal van irva, mit egy magyar huszártól várni lehet. Hogy szellemét ismertessük, átveszszük a következő passust: „Álljatok ellent minden csábitásnak... mondván, hát kigyelmed megint jégre akarna vezetni? bizony mi bicskát kigyelmeddel nem cserélünk, söt odébb egypár lépéssel, másképagyba találjuk kollintani! Ugy van fiuk! A nagy ausztriai birodalomnak népei, ha mindjárt egészen is különfélék, származásukat, nyelvüket tekintve: mégis azon egy császári és királyi zászló alatt állanak tagositva, a történelemben már a legrégibb idöktöl fogva egymással szüntelen érintkezésben voltak és lassankint egy történetbe olvadtak össze annyira, hogy az egyes nemzetek története ausztriai történet, és Ausztriának története az egyes nemzeteké." Az előbeszédben ez áll: „minden magyar katona tanulja meg ezen katonai szent lenckét „miatyánk"ja mellé.

(Kol. K.)

TÁRCA.

Szeged multja.

Remellay Gusztávtól.

II. korszak.

Ulászló trónraléptétől Hunyadi Mátyás halálaig.

II.

Hunyadi János a várnai szerencsétlen csata után Drakul oláh vajdához menekült, ki letartóztatta s a szultán hatalmába akarta szolgáltatni, de országa nagyjai (bojárjai), a magyar nemzet későbbi boszújától félve, ellenezték ezen merényt, mire kénytelen lön szabadon bocsájtani Magyarhon legnagyobb fiát, mely néhány napig öt már holtnak vélte, s most Budára sietett.

Ott a legnagyobb örömmel fogadtatott a jobbak által, mig ellenben Héderváry nádor és pártfelei, kik szintén holtnak vélték, kellemetlenül lepettek meg azáltal, hogy megjelent a hon képviselöi közt.

Roszul választottam a szót, mert a Budán lévők többsége nem a hon érdekét, hanem Héderváry s saját érdeküket képviselték; mert ahelyett, hogy a kiskoru László (Albert fia, kinek joga elismertetett) nevében vezették volna a kormányt, egyelöre azt sürgették, hogy Héderváry mint nádor legyen a kormányzó, s amint ezt nem érhették el, több tagból álló kormánytanácsot alakitottak.

Az, hogy oly idöben, midőn egy a honszeretet magasztos tüzétöl hevitett jeles férfiu erélyes kezei közé kellett volna bizni a kormányt, az több tagból álló tanácsra bizatott, már magában véve nagy szerencsétlenség volt s a baj még nagyobb lett azáltal, hogy az országgyülés nem a haza jobb fiaiból, hanem a saját hasznukat vadászó Héderváry pártiakból alakitotta össze a kormányzó tanácsot.

Ez csak azáltal történhetett meg, hogy a nádor késön küldvén szét a meghivó leveleket, a februári rosz utak miatt a kis nemességböl annál kevesebben jelenhettek meg, mivel több vidéken a Héderváry párthoz tartozó fürak által ebben tettleg meggátoltattak.

A társkormányrendszer szomoru következményei által csakhamar belviszályok szinhelyévé lett az ország, mi annál aggasztóbb volt, mivel a szultán roppant számu sereget inditott meg a Száva felé.

S a Héderváry párt, s fájdalom sok más ur sem tett semmit a hon védelmére, mit látván Hunyady, sógora Szilágyi Mihály s még néhány lelkes barátja, vagyonuk nagy részét föláldozva, szerelték föl hirtelen azon lelkes honfiakat, kik Isten után a legszentebb szó, a hon nevében Hunyadi által történt fölhivásra összesereglettek a veszélyben forgó közanya védelmére.

A Száva partján összegyült nem nagy számu, de lelkesült sereg azonnal át akart nyomulni a folyón, de Hunyadi azt határozta, hogy várni kell, mig elérkezik Szilágyi, ki Szeged vidékén gyüjtötte össze a Tiszavidék hös fiait.

Nagy számmal sereglettek ezek össze Hunyadi sógora zászlói alá, s föleg Szeged lelkes férfiaiból s ifjaiból oly csapat alakult össze, mely uj tanujelenül szolgált annak, mennyire méltó Szeged arra, hogy kitünö szeretettel viseltetek iránta a dicsö Hunyadi.

Mily szép nap lehetett az, midőn a mai alsóváros az akkori föváros részen kivül szemlét tartott a sereg fölött Szilágyi, s mily délcegen nézhettek ki a szegedi lovasok s gyalogok, kik ez idöben a hon védelmére fegyvert ragadván, sovárogva várták, hogy minél elöbb eljuthassanak oda, hol hösi babért arathatnak.

A honmaradt szegediek ezer áldással kisérték az eltávozókat, s fiaik elöre örvendeztek a dicsöségnek, melyet testvéreik s rokonaik a vérmezön szerzendnek.

Be kár, hogy legalább azok neveit nem tudjuk, kik ez idöben vezérelték a szegedieket, kik méltóan felelvén meg Hunyadi, Szilágyi s honmaradt polgártársaik bennök helyezett reményének, eldöntöleg hatottak a diadalra, melyet csakhamar megjelenése után nyert a Száván átvonult sereg.

De hogy is ne harcoltak volna a legnagyobb hösiességgel a szegediek, miután a nagy bajnok azonnal, amint a táborba érkeztek, különösen kitüntette öket. Magasztalólag szólt öseikröl, saját höstetteikröl s azon erös hitét fejezte ki, hogy egész garmada hösi babért fognak aratni a vívandó csatában.

„Az én kedves Szegedem ezúttal is kitett magáért, — mondá Szilágyinak — sokkal több hös jelent meg belöle, mint aránylag bárhonnan. Sógor azáltal adom irántadi nagy barátságom s tiszteletem jelét, hogy a te vezényleted alá adom a hös szegedieket.“ (Folyt. köv.)

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) **Szeged**, május 11-én 1861. A ma bevégzödött györgyi vásár középszerűnek mondható; a gabonaüzletre, mint rendesen az évszaki vásároknál lenni szokott, nem igen nagy befolyással volt, mert az még mindig igen élénk, s az elöbbi árak szilárdul állnak. A termelök már hajlandóbbak az eladásra, miután a vetés tetemesen megjavult. Kiviteli megrendelések még mindig jelentékenyek, sőt idegen vevök is mutatkoznak oly annyira, hogy semmi készlet sem hever lerakva, mert azonnal elkel, sőt e miatt megrendelések sem létesithetök.

A kézi gyárfmányokra — az esös idö miatt — kezdetben igen rosz vásár mutatkozott, de az utósó napok meglehetös forgalmat idéztek elö.

Szarvasmarha részint helybeli, részint ide hajtott igen jó áron kelt; ló nagy számmal volt, de igen magas áron kelt, föleg lókereskedök számára, kik megbizásból szállitmányban vásárlák.

Bőrneméek, föleg juhbőr igen jó árért fizettettek; egyéb termékekben a vásár nem igen volt élénk. Volt ugyan némi kérdezösködés a közeli nyirású gyapjura is, de alku nem köttetett, mivel a nyirás ideje oly közel van, hogy az illetök könnyen elvárhatnak nyirásig, midőn a gyapjunak is jobb árt remélnek.

A hetivásári árucikkek ezuttal is teljesen elkeltek.

Üzleti terményárak: tisztabuza köble 10—10 frt 50 kr; rozs 6 frt 80 kr.—7 frt; árpa 4 frt 30—80 kr.; zab 3 frt 20—80 kr.; köles 5 frt 50 kr.—6 frt 50 kr.; tengeri 4 frt 20—40 kr.

Szegedi piaci árak: Borsó mérö 6 frt. Lencse m. 6 frt. Paszuly 2 frt 90 kr. Köles 3 frt 10 kr. Burgonya 1 frt 40 kr. Marhahus fontja 22 kr. Juhhus 18 kr. Sertéshus 20 kr. Szalonna mázsája 30 frt 50 kr. Zsir itcéje 48 kr. Lángliszt mázsája 14 frt — kr. Zsemlyeliszt m. 9 frt 40 kr. Kenyérliszt itcéje 8 kr. Kukoricaliszt itcéje 3 kr. Árpadara 2 itce 12 kr. Köleskása itcéje 8 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 80 kr. Repceolaj 36 kr. Lenmagolaj 54 kr. Faggyu mázsája 42 frt — kr. Faggyugyertya öntött fontja 44 kr, mártott 36 kr. Szappan fontja 28 kr. Kőrösfa öle 15 ft — kr. Tölgyfa 12 frt — kr. Lágyfa 9 ft — kr. Kőszén vékája 48 kr. Széna m. uj 1 frt 60 kr. Szalma m. 60 kr. Kender m. 38 frt. Len 24 frt.

Vizállás.

TISZA SZEGEDNÉL május 11-én 14' 0'' 9'''

Felelős szerkesztő: **Szabó Mihály.**

HIRDETÉSEK.

(116—2)

Butorraktárom

május elsöje óta a ***Frumféle házban*** Burger Zsigmond könyvkereskedése közelében,

lakásom

pedig az ***oroszlánutcában, özv. Watzelné házában*** létez; és ajánlom a ***legujabb divatu*** szilárdan készült ***butoráruimat***, valamint műhelyemet ***kárpitos munkák*** teljesitésére.

Seifmann Mór, kárpitos.

(118—2)

Egy gyakornok kerestetik.

Könyv-, mű- és iróanyagárú-kereskedésem számára egy gyakornokot ohajtok fölfogadni, ki legalább az algymnáziumi osztályokat elvégezte, a magyar és német nyelvet helyesen beszéli s jó irással bir.

Szeged, május 8-án 1861. ***Burger Zsigmond.***

(119—1)

Hizott ökrök eladása.

A nagy sz.-miklósi gróf Nákó jószágigazgatósága által tudtul adatik, hogy a Torontál megyebeli (Szegedhez 6, N.-Kikindához 3 mértföldnyire fekvö) nagy-sz.-miklósi uradalomhoz tartozó pusztákon **68 darab hizott ökör** eladó. Közelebb értesisés a n.-sz.-miklósi uradalmi irodában nyerhető.

Gróf Nákó jószágigazgatósága által.

(122—1)

Lakváltoztatás.

Mozgay Károly

tisztelettel tudatja a t. c. közönséggel, hogy folyó hó elejétöl

férfiruhakészltö üzlete és lakása

az iskola-utcában ***az oroszlán-kávéház*** átellenében lévö

saját házában

létez.

(115—3)

Hirdetés.

Alólirott, mint okleveles magyar ügyvéd, az alkotmányos törvényszékek működésének kezdőnapjától, azaz f. évi május 1-sőjétöl fogva az **ügyvédkedést megkezdvén**, ezt a t. c. közönségnek azzal sietek tudtára adni, miszerint a reám bizandó ügyek vitelében és elömozditásában a rend, pontosság és gyorsaságra a legnagyobb figyelem fog fordittatni; teljes erömböl oda ügyekezendvén, hogy a bennem helyezett bizalomnak kellökép megfelelhessek.

Szeged, május 2-án 1861.

Paraicz Iván.

Iroda: Feketesas-utca, Szegál-féle Rónay házban, 321. sz. alatt.

(120—1)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéröl közhirül tétetik, hogy

1-ször. A juh-, bárány- s nyolchetes szopós borjuhus piaconi kimérésének haszonbérbe adása iránt f. évi május hó 17-én délutáni 3 órakor a tanácsteremben árverés, valamint

2-szor. A bánomkert néven ismeretes részen, a Brucknerkert átellenében kisajátitott $2^{667}/_{1200}$ hold gyepföldnek, örök ároni eladása iránt f. évi május hó 18-án délutáni 3 órakor a helyszinén nyilvános árverés fog tartatni.

Miröl vállalkozni kivánók az irt helyeken és idöben 10% óvpénzzel leendö megjelenés iránt azzal értesittetnek, miszerint a szerződési föltételek az alkamarási hivatalban időközben is megtekinthetök.

Szeged, 1861. május 11-én.

Osztrovszky József, polgármester.

(112—3)

Lakbérbeadás.

Palánkban, a kegyesrendiek háza átellenében lévő sarokház azonnal bérbeadandó. Bővebben értekezhetni ifju **Hódy Imrénél**, nádorutca 303. sz. alatt.

Még csak 30 köböl

minden egyéb fümagtól ment, megpróbált, vetni való ***PAPRIKAKÖLES*** **Heszler József** ácsmester ur házánál kapható. (123—1)

(113—2)

Porcellán- és kőanyag-edény.

Alóljegyzettek **miskolci kőanyag-edényböl** jól rendezett

gyári raktárt

birnak, szilárd gyári árak mellett; nemkülönben ajánlják a minden igényeknek megfelelö gazdadagon ellátott

porcellánedény-árutelepüket,

a legjutányosb árak biztositása mellett.

Fischer és Schopper.

(Szegeden, iskola-utca.)

(121—1)

MERTZ TESTVÉREK

ajánlják a t. c. közönségnek a ***Kárász- és könyök-utca sakán*** a ***„kék csillaghoz“*** cimzett

fűszer-, festék- és borkereskedésüket,

valamint

pitlingmalmi lisztraktárukat,

nagyban és kicsinyben, pontos kiszolgáltatás s a lehető legolcsóbb határozott árak mellett; ugyanott kapható

muhar és bükköny

nagy mennyiségben.

(124—1)

Irodámat a szinház- és kárászutcai Árvayféle házba tettem át.

Lakásom: árok-utca, Schmidt-ház 1-sö emelet.

Okrutszky Aurél, ügyvéd.

(125—1)

Ujonan nyitott vendéglö.

Özv. Rákitsféle ház utcára nyiló helyiségében alulirott vendéglöt nyitván, ajánlja legizletesebben készitett ***étkeit***, s legtisztább bor és kőbányai sör ***italait***, a legkészségesb szolgálat mellett. ***Nagy Márton.***

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Burger Zsigmond könyvnyomdájában.